

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2022, 22(2), 813 – 829. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022...-998254>

Acil Uzaktan Eğitim Sürecinde Yaşanılan Sorunlar ve Sorunlara İlişkin Çözümler: Ebeveyn Bakış Açısı*

Problem and Solutions Proposals in The Emergency Remote Education Process: Parental Perspective

Yiğit Emrah TURGUT¹ , Tuba KOPUZ² , Esra ÖZALP³

Geliş Tarihi (Received): 21.09.2021

Kabul Tarihi (Accepted): 23.05.2022

Yayın Tarihi (Published): 30.06.2022

Öz: Bu çalışmada acil uzaktan eğitim (AUE) sürecine katılan çocukların ebeveynlerinin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunların ve bu sorunlara ilişkin çözümlerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu çalışmada durum çalışması deseni benimsenmiştir. Çalışma grubu AUE'ye katılan 5 anne ve 5 babadan oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanan veriler içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir. Analiz sonucunda, ebeveynlerin süreci yürütürken karşılaştığı sorunlar ve bu sorunlara yönelik geliştirilen çözümler; çocuk, ebeveyn ve sistem başlıkları altında toplanmıştır. Ebeveynlerin AUE sürecinde genellikle çocuklarıyla ilgili motivasyon sorunu yaşadığı ve sistem kaynaklı sorunlarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır. Bu problemlerin çözümünde ise ebeveynlerin çocuklarının sevdiği etkinlikleri yapmayı tercih ettikleri, bilen birilerinden yardım aldıkları ya da kendi bilgilerinden yararlandıkları görülmüştür. Ayrıca ebeveynler AUE süreci içerisinde iş yüklerinin arttığını ve artan iş yükünü dengelemek için genellikle eşlerinden destek aldıklarını ifade etmişlerdir. Ebeveynlerin uzaktan eğitime uyum sürecinin hızlandırılması ve ebeveynlerin bu süreci daha sağlıklı yönetebilmelerinin sağlanması amacıyla basın-yayın yoluyla bilgilendirme çalışmalarının yapılabileceği, uzaktan eğitimde ebeveyn rehberliğine ilişkin eğitim içeriklerinin oluşturulabileceği geliştirilen öneriler arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Acil uzaktan eğitim (AUE), ebeveynlerin bakış açısı, sorunlar, çözüm önerileri

&

Abstract: This study aims to reveal the problems encountered by parents of children who attended the emergency remote education (ERE) and who made solution proposals to these problems. In the study, a case study design was employed. The study group consisted of 5 mothers and 5 fathers whose children attended the ERE program. The data collected by using the semi-structured interview form and the data were analysed through the content analysis technique. As a result of the analysis, problems encountered by parents while carrying out the process and solution proposals were grouped into three main titles which are "child", "parent", and "system". It was revealed that parents generally experienced motivation problems about their children and encountered system-related problems during ERE. One solution proposal was that parents preferred to do activities that their children enjoy as well as got help from other experienced people and made use of their own existing knowledge. Besides, parents expressed that their workload increased during ERE and they generally received support from their spouses to balance the increasing workload. Accelerating the adaptation process of parents to distance education and organizing information activities to ensure that parents can manage the process more efficiently via media and creating learning contents related to parental guidance in distance education are among the suggestions developed.

Keywords: Emergency remote education (ERE), parental perspective, problems, solution proposals

Atıf/Cite as: Turgut, E. vd., (2022). Acil uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar ve sorunlara ilişkin çözümler: ebeveyn bakış açısı. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 813-829. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2022...-998254>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/aibuefd>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2015 – Bolu

* Bu çalışma, İnternational Congress of Pedagogical Research (ICOPR)-2021'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Sorumlu Yazar: Doç. Dr. Yiğit Emrah TURGUT, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, yigitemrah.turgut@erdogan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6306-4090>

² Tuba KOPUZ, Milli Eğitim Bakanlığı, tuba_kopuz19@erdogan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-6418-4580>

³ Esra ÖZALP, Milli Eğitim Bakanlığı, esra_ozalp20@erdogan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-0476-1849>

1. GİRİŞ

Dünya genelinde görülen ve 2020 Mart ayı ile birlikte Türkiye’de de yaşanan koronavirüs (COVID-19) salgını hem yetişkinlerin hem de çocukların yaşantılarında birçok alanda zorunlu değişimlere sebep olmuştur. Hızla yayılan Covid-19 salgını 11 Mart 2020 tarihinde pandemi olarak ilan edilmiştir (WHO, 2020).

Covid-19 salgınının dünyayı etkisi altına almasıyla birlikte birçok ülkede yüz yüze eğitime ara verilmiş ve uzaktan eğitime geçilmiştir. Uluslararası raporlara göre dünya çapında 172 ülkede eğitim-öğretim faaliyetleri kesintiye uğramıştır ve yaklaşık 1,5 milyar öğrenci eğitim-öğretim faaliyetlerinde yaşanan kesintiden etkilenmiştir (UNESCO, 2020). Türkiye’de tüm öğretim kademelerinde yaklaşık 25 milyon öğrenci bulunmaktadır (MEB, 2020). Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de Covid-19 salgını sebebiyle eğitim faaliyetlerinin uzaktan eğitim yoluyla devam etmesine karar verilmiştir.

Uzaktan eğitim; öğrenme gruplarının birbirinden ayrı olduğu ve etkileşimli telekomünikasyon sistemlerinin öğrenen, kaynak ve öğretene arasında bağlantı kurmak için kullanıldığı örgün bir eğitimidir (Simonson vd., 2019). Ağaoğlu ve arkadaşları (2002)’na göre uzaktan eğitim, her yaş grubu için zamandan ve mekândan bağımsız eğitim fırsatı sunabilmektedir. Holmberg (1995) uzaktan eğitimin, planlama ve rehberlik gerektirdiğini bununla birlikte öğretmene ve öğrencinin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmadığını ve öğrencinin öğretmene denetiminden uzak çalışma yaklaşımını kapsadığını vurgulamaktadır. Uzaktan eğitim, eğitimin aksamaya sebep olan birtakım engelleri gelişen teknoloji ile ortadan kaldırarak eğitime katkı sağlayabilen sistemlerle kişilere eğitim-öğretim imkânı sunmaktadır (Özbay, 2015). Uzaktan eğitim, değişen şartlara göre gelişen eğitim ve teknoloji imkânları ile bünyesine yeni özellikler katarak çeşitliliğini artıran dinamik bir yapıdır (Özer vd., 2010). Uzaktan eğitimin pandemi gibi kriz durumlarında gerçekleştirilmesi ise acil uzaktan eğitim olarak ifade edilmektedir. Acil uzaktan eğitim; uzaktan eğitim gibi güçlü kuramsal temellere dayanmayan, uzun vadede sürdürülebilir bir öğrenme ortamı oluşturmayı hedeflemeyen, kriz anında kesintiye uğrayan öğrenme faaliyetlerinin teknolojik araçlar yardımıyla devam edebilmesini sağlayan (Sezgin, 2021), zorunluluktan doğmuş (Bozkurt & Sharma, 2020) bir öğretim yöntemidir. Kriz durumlarında aksayan eğitimin devamlılığını sağlamak için geçici bir alternatif sunmaktadır (Hodges vd., 2020).

Covid-19 salgınıyla hayatımıza giren acil uzaktan eğitim, devlet tarafından üstlenilmiş olan formal eğitimi evlere taşıması; eğitimin önemli paydaşlarından biri olan ebeveynleri yeni görev ve sorumluluklarla yüzleştirmiştir. Değişen ebeveyn rol ve sorumluluklar acil uzaktan eğitimde öne çıkan stratejik konulardandır (Sezgin, 2021). Özellikle K12 olarak ifade edilen ilköğretim, orta ve lise düzeyindeki öğrencilerin ebeveynleri, mevcut sorumluluklarının yanında öğrenme ve öğretme süreçlerine doğrudan katılmayı gerekli kılan yeni bir rol ile karşı karşıya kalmışlardır (Bozkurt, 2020a). Acil uzaktan eğitim evleri okula, ebeveynleri öğretmenlere dönüştürmüş ve birçok ebeveyn bu rolü üstlenmekte zorlanmıştır (Al Lily vd., 2020). Süreçte öğrenme sürekliliğinin sağlanması, ebeveynlere bu zamana kadar tecrübe etmedikleri zorluklar yaşatmıştır (Chang & Satako, 2020). Nitekim öğretmen öğrencinin yanında olmadığı zamanlarda denetim ve kontrol ebeveynin elindedir. Dolayısıyla bir dersten bir sonraki derse kadar çocukla uygulamaları gerçekleştirecek olan ebeveynlerdir (Aksoy & Nayir, 2020). Özellikle yükseköğretim düzeyi dışındaki eğitim kademelerinde çocuğu olan ebeveynler çevrimiçi uzaktan öğrenmede daha fazla sorumluluk almaktadır (Bozkurt, 2020a). Süreçte ebeveynler okul tarafından sağlanan öğrenme etkinliklerinin yanında dijital öğrenme materyallerini kullanarak da çocuklarının tamamlayıcı öğrenme etkinliklerine katılmaktadır (Vuorikari vd., 2020). Dolayısıyla ebeveynler uzaktan eğitim sürecinde çocuğunun öğrenmesini desteklemektedir (Mısırlı & Ergüleç, 2021).

Uzaktan eğitim, öğrenende öz yönelim ve öz denetim becerilerinin olmasını gerektiren (Knowles, 1975) ve öğrenme sorumluluğunu öğrenene veren bir eğitim modelidir (Bozkurt & Sharma, 2020). Ancak mevcut eğitim yaklaşımında öğrenenler kendi öğrenme sorumluluklarını alan bir eğitim sisteminden gelmedikleri

için uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaç duyulduğunda öğrenme sorumluluklarını almada zorlanmaktadır (Al Lily vd., 2020; Bozkurt, 2020a). Çocukların kendini kontrol yeteneklerinin yeterli düzeyde olmaması, süreçte çocuklara eşlik edecek bir ebeveyn ihtiyacı ortaya çıkarmıştır (Dong vd., 2020).

1.1. Araştırmanın amacı

Bu çalışmada Covid-19 salgın sürecinde acil uzaktan eğitime katılan çocukların ebeveynlerinin acil uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunların ve bu sorunlara ilişkin çözümlerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Ebeveynlerin acil uzaktan eğitim süresinde yaşadığı sorunlar nelerdir?
- 2- Acil uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunlar ebeveynler tarafından nasıl çözülmüştür?

1.2. Araştırmanın önemi

Pandemi ile yaşanan yeni düzen, süreçte eğitim de dâhil olmak üzere birçok alanda paydaşları bu zamana kadar tecrübe etmedikleri sorunlarla ve çözümlerle yüzleştirmiş ve acil uzaktan eğitim olarak ifade edilen bir kavramla tanıştırmıştır. Alanyazında uzaktan eğitime ilişkin farklı eğitim kademelerinde gerçekleştirilmiş çalışmalar bulunmaktadır. Özellikle yükseköğretim düzeyinde yapılmış birçok çalışmaya rastlamak mümkündür (Durak & Çankaya, 2020; Howland & Moore, 2002; Karal vd., 2010). Nitekim az sayıda da olsa K12 düzeyinde yapılmış çalışmalar da mevcuttur (Anastasiades vd., 2008; Bozkurt, 2020b; Yurtbakan & Akyıldız, 2020). Uzaktan eğitime katılan çocukların ebeveynleriyle yapılan birkaç çalışma da bulunmaktadır. Ancak acil uzaktan eğitim pandemi süreciyle gündeme gelen yeni ve güncel bir kavramdır. Dolayısıyla kavrama ilişkin yapılan çalışmalar az sayıdadır. Üstelik acil uzaktan eğitime katılan çocukların ebeveynleriyle yapılan çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu çalışma ile eğitim sürecinin önemli bileşenlerinden biri olan ebeveynlerin çocuklarının uzaktan eğitim sürecini nasıl yönettikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı ve öz denetimli eğitim süreçlerinin planlanmasında, uzaktan eğitimde aileyi destekleyici planlamaların yapılmasında ve bu doğrultuda kuram ve yaklaşımların geliştirilmesinde yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın modeli

Durumlar; birey, kurum, grup, ortam gibi çeşitli biçimlerde kişinin karşısına çıkabilir. Durum çalışmasında amaç belirli bir duruma ilişkin sonuçları ortaya koymaktır. Durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinlemesine ve bütüncül bir yaklaşımla araştırılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2018).

Durum çalışmasında bir varlık mekâna ve zamana bağlı olarak tanımlanır ve özelleştirilir (Büyüköztürk vd., 2019). Bu bağlamda -varlık olarak- ebeveynin -zaman olarak- acil uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı sorunlar ve çözümler ele alındığı için çalışmada durum çalışması yöntemi tercih edilmiştir.

2.2. Araştırmanın çalışma grubu

Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme; belli niteliklere sahip kişi, olay, nesne ya da durumların çalışmanın gözlem birimini oluşturduğu araştırmalarda kullanılır (Büyüköztürk vd., 2019). Söz konusu çalışmada, ebeveynlerin acil uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar ve bunlara ilişkin geliştirdikleri çözümler irdelendiğinden çocuğu acil uzaktan eğitime katılan ebeveynler ölçüt olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda Covid-19 sürecinde çocuğu acil uzaktan eğitime katılan 5 anne ve 5 baba olmak üzere toplam 10 ebeveyn çalışmaya dâhil edilmiştir. Ebeveyn rolüne göre katılımcılar arasında homojenlik sağlanarak her iki ebeveyn rolünden eşit sayıda katılımcıya ulaşılmıştır. Çalışma 2020-2021 öğretim yılının birinci döneminde Artvin ve Rize illerinde gerçekleştirilmiştir. Ebeveynler çalışmaya dâhil edilirken olası farklılıkları ortaya koyabilmek amacıyla özellikle eğitim düzeyi, meslek grubu ve yaş açısından çeşitlilik aranmıştır. Çalışmaya katılan

annelerin yaş ortalaması 37,8 iken babaların yaş ortalaması 42,6'dır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1.

Demografik Bilgiler

Kod	Ebeveyn Rolü	Yaş	Eğitim Düzeyi	Meslek	Çocuk Sayısı	Acil Uzaktan Eğitime Katılan Çocuk Sayısı
A1	Anne	39	Lise	Ev hanımı	2	2
A2	Anne	37	Lisans	Öğretmen	2	2
A3	Anne	39	Ön lisans	Ev hanımı	2	2
A4	Anne	33	Yüksek lisans	Büro personeli	2	1
A5	Anne	41	Lise	Ev hanımı	3	2
B1	Baba	46	Ön lisans	Polis	3	2
B2	Baba	34	Doktora	Akademisyen	2	1
B3	Baba	41	Lisans	Öğretmen	2	1
B4	Baba	41	Lisans	Öğretmen	2	1
B5	Baba	51	Lise	Memur	1	1

2.3. Veri toplama araçları ve süreci

Çalışma kapsamında salgın sürecinde acil uzaktan eğitime katılan çocukların ebeveynlerinin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözümleri ortaya çıkarmak amacıyla görüşme yöntemi tercih edilmiştir. Görüşme, nitel araştırmalarda en sık kullanılan veri toplama yöntemidir ve görüşme yoluyla deneyimler, tutumlar, düşünceler, niyetler, yorumlar, zihinsel algılar ve tepkiler anlaşılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu bağlamda ebeveynlerle yapılacak görüşmeler için açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak form için iki alan uzmanından görüş alınmıştır. Alan uzmanlarından alınan dönütlere göre yapılan düzenlemeler sonrasında 2 anne ve 2 baba olmak üzere 4 ebeveyn ile pilot çalışma yapılmıştır. Tamamlanan pilot çalışma sonrasında görüşme formuna son hâli verilmiştir. Veri toplama sürecine geçmeden önce görüşme yapılacak kişiler üzerine düşünülmüş ve belirlenen kişilerle görüşülerek katılımcıların gönüllülük esasına dikkate alınmıştır. Yüz yüze veya yüz yüze görüşmenin mümkün olmadığı durumlarda telefon üzerinden görüşmelerin yapılacağı bilgisi yine katılımcılara iletilmiştir. Görüşme öncesinde katılımcıya çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve etik kurallar gereği görüşmeden elde edilen verilerin farklı bir amaç için kullanılmayacağı vurgulanmıştır. Görüşmelerde katılımcılardan izin alınarak ses kaydı alınmıştır. Çalışmada katılımcı kimliklerinin gizli tutulması amacıyla ebeveynlik rolü anne olan katılımcılarla yapılan görüşmeler A1, A2... ; baba olan katılımcılarla yapılan görüşmeler ise B1, B2... şeklinde kodlanmıştır. Anneler ile yapılan görüşmeler 78, babalar ile yapılan görüşmeler ise 36 dakika sürmüştür. Bununla birlikte görüşmeler 4 anne ve 2 baba ile telefon aracılığıyla yapılırken 1 anne ve 3 baba ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

2.4. Verilerin analizi

Ebeveynlerle yapılan görüşmelerde alınan ses kayıtları yazıya aktarılarak araştırmacılar tarafından içerik analizine tabi tutulmuştur. Yapılan içerik analizi sonucunda kodlar elde edilmiştir. Oluşturulan kodlardan temalara ulaşılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular frekans bilgileriyle birlikte görselleştirilmiş ve katılımcıların görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak desteklenmiştir.

2.4.1. Geçerlik ve güvenilirlik çalışması

Nitel araştırmalarda kullanılan geçerlik ve güvenilirlik ölçütleri nicel araştırmalardan farklıdır (Büyüköztürk vd., 2019). Bu bağlamda mevcut çalışmada geçerlik ve güvenilirlik sağlamak amacıyla Lincoln ve Guba (1985)'nin önerdiği inandırıcılık, aktarılabirlik, tutarlılık ve teyit edilebilirlik stratejileri kullanılmıştır (akt: Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu doğrultuda;

- İnanırlılığını sağlamak için veri toplama aracının geliştirilmesi sürecinde iki alan uzmanından görüş alınmıştır. Gerekli düzenlemeler tamamlandıktan sonra esas çalışma öncesinde pilot çalışma gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde ayrıntılı bilgi toplanarak elde edilen veriler birbirleriyle karşılaştırılıp örüntüler ortaya konulmuştur.
- Aktarılabirliğin sağlanması için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Doğrudan alıntılarla ilgili ayrıntılı betimleme yapılmıştır. Çalışmanın aşamalarına ilişkin detaylar açıklanmış ve raporlamada anlaşılabilir bir dil kullanılmıştır.
- Tutarlılık sağlamak amacıyla veri toplama aracındaki sorular katılımcılara fikirlerini etkilemeyecek ve yönlendirmeyecek biçimde aynı sırada sunulmuş ve kayıt altına alınmıştır. Elde edilen sonuçların araştırma sorularına uygunluğuna dikkat edilmiştir.
- Teyit edilebilirliği sağlamak amacıyla çalışma sonunda elde edilen sonuçlar ham veri ile karşılaştırılmıştır. Ham veriler ile veri analizinden elde edilen kod ve temalar kayıt altına alınarak tekrar tekrar denetlenmiştir.

Ek olarak Miles ve Huberman (1994)'ın güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Bu kapsamda iki araştırmacı tarafından veriler ayrı ayrı kodlanarak kodlayıcılar arası güvenilirlik hesaplanmış ve güvenilirlik oranı %80 olarak bulunmuştur. Güvenirlik oranının %70 ve üzeri çıkması kodlayıcılar arası görüş birliğiyle içsel tutarlılığın sağlandığını göstermektedir (Miles & Huberman, 1994).

2.5. Araştırmanın etik izni

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 08.12.2020

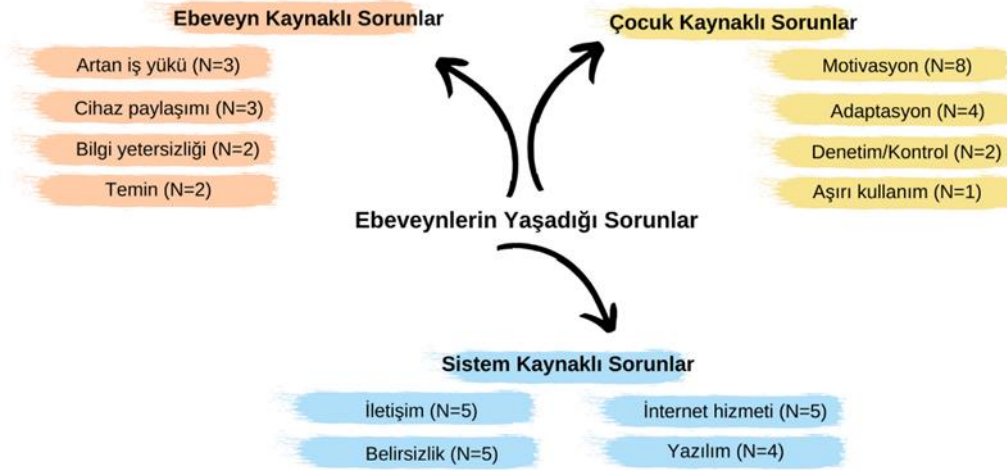
Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2020/153

3. BULGULAR

Analiz sonucunda elde edilen bulgular araştırma soruları çerçevesinde sorunlar ve çözümler olarak başlıklandırılmıştır. Sorunlar, acil uzaktan eğitim sürecinde ebeveynlerin yaşadığı sorunları; çözümler, ebeveynlerin bu sorunlara yönelik geliştirdikleri çözümleri ifade etmektedir.

3.1. Sorunlar

Ebeveynlerin acil uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları sorunlara yönelik elde edilen bulgular Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Ebeveynlerin yaşadığı sorunlar

Şekil 1 incelendiğinde, acil uzaktan eğitimde çocuğa rehberlik sürecinde çocuk kaynaklı, ebeveyn kaynaklı ve sistem kaynaklı sorunların yaşandığı ortaya çıkmıştır.

Rehberlik sürecindeki çocuk kaynaklı sorunlar; motivasyon, adaptasyon, denetim/kontrol ve aşırı kullanım şeklinde ifade edilmiştir. Bunlardan motivasyon sorununa ilişkin A2 kodlu katılımcı "...çok yeni olduğu bir süreçti. İster istemez bu evden katılmak motive olmasına engel oluyordu başta." şeklinde görüşünü belirtmiştir. B2 kodlu katılımcının adaptasyon sorununa yönelik görüşü "İsteksizliğinden kaynaklı olarak da yani verimini tam alamadı. Derste verim sıkıntısı oldu." şeklindedir. Yaşadığı denetim/kontrol sorununu A5 kodlu katılımcı "Oğlum bilgisayarla derse katılıyor ama bazen katılıyor bazen oyun oynuyor. Çoğunlukla oyun oynuyor." şeklinde dile getirmiştir. B3 kodlu katılımcı da "...çocuğumuz sürekli telefon başında, böyle bir sıkıntımız var, böyle bir problemimiz var." diyerek aşırı kullanımla ilgili yaşadıkları sorunları ifade etmiştir.

Acil uzaktan eğitimde yaşanan ebeveyn kaynaklı sorunlar; artan iş yükü, cihaz paylaşımı, bilgi yetersizliği ve temin şeklinde ifade edilmiştir. Artan iş yüküne yönelik A2 kodlu katılımcının görüşü "Çünkü uzaktan eğitimde veli olarak bize daha çok yük düştü." şeklindedir. Ortak cihaz kullanımından kaynaklanan cihaz paylaşım durumu hakkında A5 kodlu katılımcı "Oğlum evimizdeki bilgisayardan katılıyor. Kızım da benim telefonumla. Kızım özellikle telefonda bağlandığı için abinin kullandığı bilgisayardan bağlanmak istiyor." diyerek cihaz paylaşımının süreçte sorun teşkil ettiğini ifade etmiştir. B5 kodlu katılımcı "Yani en azından bana bir şey sorulduysa çocukların dersleri konusunda yardımcı olamadım." şeklindeki ifadesiyle süreçte yaşadığı bilgi yetersizliğini dile getirmiştir. Uzaktan eğitim sürecine geçilmesiyle beraber ebeveynler internet, bilgisayar gibi ihtiyaçların temin edilmesinde de bazı sorunlar yaşamışlardır. Bununla ilgili olarak A5 kodlu katılımcının görüşü "Evimizde internet yoktu. Pandemiden sonra biz eve internet aldık. Evde ikinci bir cihaza ihtiyaç vardı. Dükkândaki bilgisayarı geçici süreliğine eve aldık." şeklindedir.

Uzaktan eğitimin soyut bileşenleri olarak ifade edilebilecek iletişim ve belirsizlik ile somut bileşenler olarak ifade edilebilecek internet hizmeti ve yazılım ebeveynlerin süreçte yaşadıkları sistemsel sorunlar olarak ortaya çıkmıştır. B3 kodlu katılımcı "...Biz eğitimin sadece aile koluyuz, öğretmen kolu da çok önemli bir konudur. ...Dolayısıyla ben öğretmeni yüz yüze görmesi, göz göze gelmesi konusunda tabii ki bazı eksiklikler yaşadığımızı düşünüyorum." diyerek süreçte öğretmen-öğrenci arasında iletişim sorunu yaşandığını ifade etmiştir. Bununla birlikte, sürecin nasıl işleyeceğine dair ebeveynlerin yaşadığı belirsizliği A4 kodlu katılımcı şu şekilde dile getirmiştir: "İlk ne yapacağımızı bilemiyorduk tabi. Çocuk birinci sınıfa başladı, uzaktan nasıl olacak." Benzer şekilde A3 kodlu katılımcı da "Nasıl olacağını düşünemiyordum. Zor geçecek diye düşünüyordum, öğrenmelerinden endişeliydim." şeklinde sürecin belirsizliğine dair yaşadıkları endişeleri dile getirmiştir. Katılımcıların bazılarının internet hizmeti ve

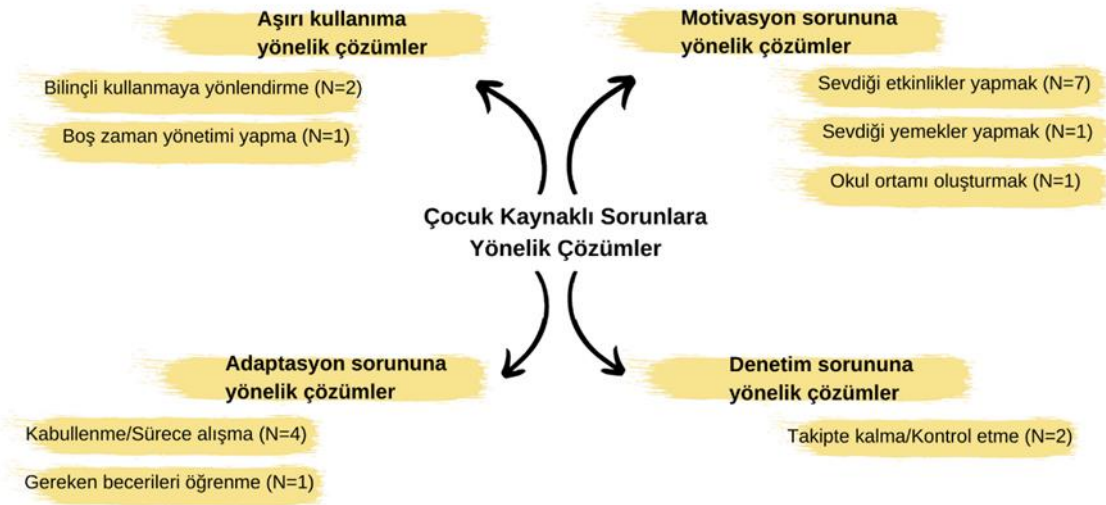
uzaktan eğitim sürecinde kullanılan platformdan kaynaklı sorunlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Bu konuda B2 kodlu katılımcının ifadesi “İnternetimizin arada bir çekmediği oluyor. Özellikle pandeminin ilk zamanlarında Türkiye geneli bir sıkıntı yaşanmıştı...” şeklindedir. A3 kodlu katılımcı yazılım kaynaklı sorunu “Özellikle büyük kızımda daha çok yaşıyoruz. EBA’ya girme noktasında sıkıntı yaşıyoruz. Ama küçük kızım Zoom’dan giriyor EBA’dan hiç girmiyor. Direkt Zoom’dan girdiği için onda hiç sıkıntı yaşamıyoruz.” şeklinde ifade etmiştir.

3.2. Çözümler

Ebeveynlerin acil uzaktan eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik geliştirdikleri çözümler incelendiğinde çocuk, ebeveyn ve sistem kaynaklı oldukları tespit edilmiştir. Bu nedenle çözümler “çocuk, ebeveyn ve sistem” olmak üzere üç başlıkta sunulmuştur.

3.2.1. Çocuk

Çocuk kaynaklı sorunlara yönelik çözümler Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Çocuk kaynaklı sorunlara yönelik çözümler

Şekil 2 incelendiğinde katılımcıların büyük bir kısmının motivasyon sorununa çözüm olarak çocuğun sevdiği etkinlikler yapmayı tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Bununla ilgili B4 kodlu katılımcının görüşü “...makas tarzı şeyler kullanmayı seviyor. İşte ona yönelik bir şeyler almaya, o şekilde motive etmeye çalışıyoruz.” şeklindedir. “...yemeğe bir hayli düşkünler. Ben de onlara sevdiği yemekleri yapıyorum.” diyen A1 kodlu katılımcı ise motivasyon sorununu çocukların sevdiği yemekleri yaparak çözmeye çalıştığından bahsetmiştir. Bir diğer çözüm olan evde okul ortamı oluşturmaya yönelik A2 kodlu katılımcı “Tamamen böyle bir okul ortamı yaratmayı hedefledim. Onun ortamına girmemeye, o anda evde ses yapmamaya özen gösterdik ki motivasyonunu tam olarak sağlasın.” şeklinde görüşünü dile getirmiştir.

Katılımcıların yarısı adaptasyon sorununun sürece alışılarak ya da gerekli becerinin kazanılmasıyla çözüldüğünü ifade etmiştir. Bu konuda A1 kodlu katılımcı görüşünü “Küçük oğlum da artık kendi problemlerini çözmeye başladı... Süreç içerisinde hem biz hem çocuklar mecburen öğreniyoruz.” şeklinde belirtmiştir. Benzer şekilde A4 kodlu katılımcının görüşü “Artık kendisi şu anda bilgisayarı açabiliyor, EBA’ya kendisi bağlanabiliyor... ‘Ben bu dersi dinleyeceğim, ders arasında yapabileceğim şeyleri yapacağım.’ Biliyor bunu çocuk.” şeklindedir.

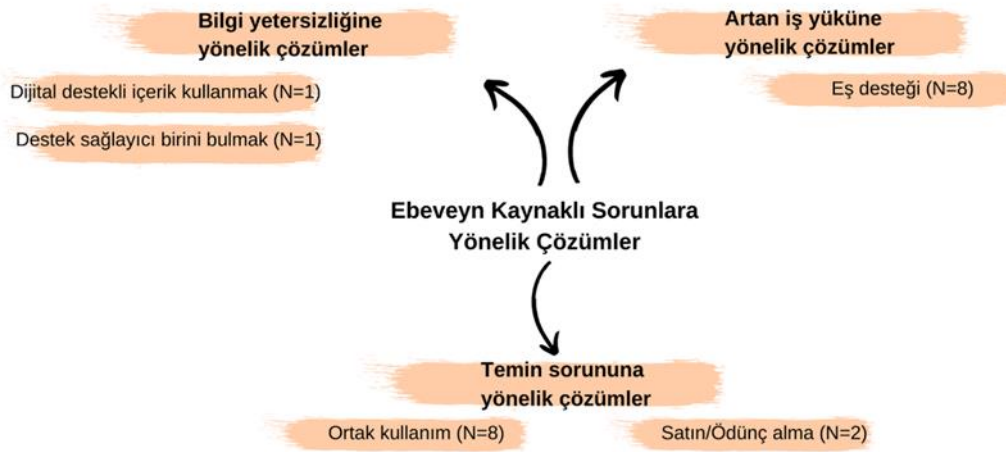
Katılımcıların bir kısmının uzaktan eğitimde çocuğunu denetleme, kontrol etme, takipte kalma gibi zorunlu durumlar yaşadıkları ortaya çıkmıştır. “...oğlum boş bıraktığım zaman veya dersleri, ödevleri ile ilgilenmediğimiz zaman -hem anne hem baba olarak- kendisi çok fazla ‘Yapayım, edeyim, sorumluluk

sahibiyim. Ödevi yapmam lazım, kitap okumam lazım.’ gibi kendisi yeterince bilinçli değil.” diyen B4 kodlu katılımcı uzaktan eğitimde çocuğunu takip etme zorunluluğunu dile getirmiştir. Benzer şekilde A5 kodlu katılımcının ifadesi “Kızıma kulaklık vermiyorum, sesini duyayım. Derste olduğunu anlayayım. Yoksa ders saati mi, derste mi, arada mı anlayamıyorum.” şeklindedir.

Katılımcıların çocuklarını bilinçli teknolojik cihaz kullanırmaya yönlendirerek ya da uzaktan eğitim dışında kalan sürede zaman yönetimi yaparak ekran süresi anlamında aşırı cihaz kullanımından korumaya çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Bu konuda A2 kodlu katılımcı görüşünü “Uzaktan eğitim dışında kalan zamanları birlikte geçirmeye özen gösterdik yani onu ekrandan uzak tutmaya çalıştım. Haftada bir gün ona sevdiği bir dizi film olabilir, izlediği bir program olabilir o şekilde izin verdim.” şeklinde ifade etmiştir. A4 kodlu katılımcının konuya ilişkin görüşleri ise şu şekildedir: “Çocuk artık şunu biliyor. Ben bu bilgisayarın başına oturduğumda ders çalışıyorum. Artık keyfi değil. Eskiden neydi bir saatlik, yarım saatlik izinlerimiz vardı. Orada da istediği oyunu oynuyordu. Şimdi o oyun kısıtlı artık hatta artık bazen hiç o oyunu oynamıyor bile. O oyun şuna dönüyor. EBA’dan öğretmenimizin gönderdiği o günlük dersiyse alakalı uygulamalar oluyor.”

3.2.2. Ebeveyn

Ebeveyn kaynaklı sorunlara yönelik çözümler Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Ebeveyn kaynaklı sorunlara yönelik çözümler

Şekil 3 incelendiğinde katılımcı 3 annenin ve 5 babanın acil uzaktan eğitim sürecinde artan iş yükü sorununu eş desteği ile çözdükleri ortaya çıkmıştır. Bu konuda B2 kodlu katılımcının görüşü “Öncelikle bu süreci sadece baba olarak değil de anne ve baba olarak ortak olarak yürütüyoruz.” şeklindedir. A2 kodlu katılımcı “...ev işleri, yemek vesaire bunların daha çok sorumluluğunu ben aldım. Bu esnada eşim de çocuklarla ilgilenme sorumluluğunu aldı.” diyerek eş desteğiyle sorumluluk ve iş yükü paylaşımı gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir. Eş desteği almadığını belirten annelerden A1 kodlu katılımcının ifadesi ise “Sabah çıkıp akşam gelen bir babamız var yani. Gün içinde devamlı evde olduğum için bütün yük benim omzumda.” şeklindedir.

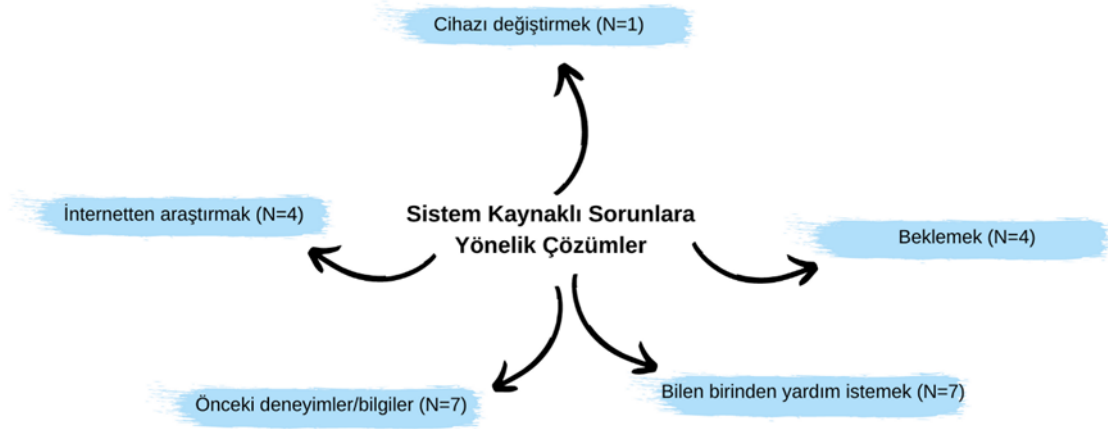
Katılımcıların çoğunluğunun çocuğuna ya da çocuklarına uzaktan eğitime katılmak için gerekli ekipman temin etmede halihazırda var olanları birlikte kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Bu konuda B4 kodlu katılımcının görüşü “Ailecek ortak bir bilgisayarla erişim sağlıyoruz şu an.” şeklindedir. Bunun yanında katılımcıların bir kısmı süreçte ihtiyaç duyulan ekipmanları satın/ödünç aldıklarını belirtmiştir. A5 kodlu katılımcı “...Evde ikinci bir cihaza ihtiyaç vardı. Dükkândaki bilgisayarı geçici süreliğine eve aldık.” diyerek görüşünü ifade etmiştir.

Katılımcılar yaşadıkları bilgi yetersizliğine ilişkin dijital destekli içeriklerden yararlandıklarını veya destek sağlayabilecek birilerinden yardım aldıklarını ifade etmişlerdir. Dijital destekli içerikle ilgili A1 kodlu katılımcının görüşü şu şekildedir: “Küçük oğluma da ekstra bir kaynak paketi aldım... Anlamadığı şeyleri orada bir öğretmen aynen anlatıyor normal okul gibi.” B5 kodlu katılımcı ise “Mesela işte dershaneye gönderdik... Apartmanımızda da birkaç tane böyle lise hocası oturuyor. Mesela onlardan da yardım alabiliyor.” diyerek süreç içerisinde destek sağlayacak kişi veya kurumlardan yardım aldıklarını ifade etmiştir.

3.2.3. Sistem

Sistem kaynaklı sorunlara yönelik çözümler Şekil 4’te sunulmuştur.

Şekil 4. Sistem kaynaklı sorunlara yönelik çözümler

Katılımcıların sistem kaynaklı sorunlarda genellikle bilen birinden yardım istedikleri ya da mevcut deneyim ve bilgilerinden faydalandıkları ortaya çıkmıştır. A1 kodlu katılımcı “Büyük oğlum bu konularda -bilgisayar konusunda- yeterince bilgisi olduğu için biraz daha işimiz kolaylaştı diyebilirim. Yani onun bilgilerinden yararlandık diyebilirim.” şeklindeki ifadesiyle aile içinden yardım aldığını belirtmiştir. “...biraz da başka arkadaşlara danışarak, öğretmen arkadaşlarımıza danışarak, bilene danışarak bunları halletmeye çalıştık.” diyen B3 kodlu katılımcı çevresinden yardım aldığını ifade etmiştir. A3 kodlu katılımcı internet bağlantısında yaşanan sorunlarda “İnternet ağımı kapatıp tekrar açıyoruz veya bilgisayarı yeniden başlatıyoruz. O şekilde çözmeye çalışıyoruz.” diyerek mevcut bilgilerini kullandığını belirtmiştir. Düşüncelerini “...benim tez konum da matematik programlama ile alakalıydı...Meraklıydım zaten. Şu anda da işim gereği bilgisayarla iç içeyim. O yüzden bilgi ve beceriye sahiptim.” şeklinde dile getiren A4 kodlu katılımcı, süreç içerisinde karşılaştıkları sistemsel sorunlarda mevcut bilgi ve deneyimlerinden yararlandığını ifade etmiştir.

Katılımcıların bir kısmının ise internet üzerinden araştırarak mevcut sorunu çözmeye çalıştıkları ortaya çıkmıştır. Bu konuda A5 kodlu katılımcının görüşü “Şimdi teknoloji çok ilerlemiş. Takıldığın bir soruyu internette sorup öğrenebiliyorsun. Oradan öğrenebiliyorum.” şeklindedir. Benzer şekilde A3 kodlu katılımcı “Bazen internette de öğrenebiliyoruz.” ifadesiyle konuya yönelik düşüncelerini dile getirmiştir. Katılımcıların bir kısmı yaşadıkları sistemsel sorunlarda bekleme yoluna gittiklerini ifade etmiştir. Bununla ilgili B1 kodlu katılımcı “Düzelmesini bekledik. ...Yani arasak hizmet/internet sağlayıcısını elden bir şey gelmedi.” şeklinde düşüncesini belirtmiştir. Benzer şekilde B3 kodlu katılımcı düşüncelerini “Yani bu konuda çok bir girişimimiz olmadı ama hani biraz zamana bıraktık diyelim.” şeklinde dile getirmiştir.

Sistem kaynaklı yaşadığı sorunu cihaz değişimi yaparak çözmeye çalışan B5 kodlu katılımcının görüşü ise “...Çözüm için telefonda devam ettik...” şeklindedir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada Covid-19 salgın sürecinde uzaktan eğitime katılan çocukların ebeveynlerinin acil uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara ilişkin sundukları çözümler incelenmiştir. Karşılaşılan sorunların çocuk, ebeveyn ve sistem kaynaklı olduğu sonucuna varılmıştır.

Katılımcı ebeveynlerin çoğu için uzaktan eğitimde çocuğun motivasyonunun sağlanmasının bir sorun olarak ifade edildiği ortaya çıkmıştır. Motivasyon, acil uzaktan eğitimde olağan biçimde öne çıkan kavramlardan biridir (Sezgin, 2021). Garbe vd. (2020) ebeveynlerin, uzaktan eğitim alan çocuklarının motivasyonlarını dengede tutma konusunda zorluk yaşadıkları belirtilmiştir. Nitekim düşük motivasyona sahip çocuklar için evde eğitim kolay değildir (Daniel, 2020). Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ebeveynlerin genellikle çocuğuna sevdiği etkinlikleri yaptırarak motivasyon sorununu çözmeye çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Demirbaş ve Koçak (2020), uzaktan eğitim sürecinde ebeveynlerin özellikle fiziksel etkinliklerden daha fazla yararlandıklarını ifade etmişlerdir. Ebeveynlerin fiziksel etkinlikleri tercih etme sebepleri arasında çocuğun ekran kullanım süresinin uzunluğundan kaynaklı ortaya çıkabilecek sağlık sorunlarını bertaraf etmek olabilir. Öğrencinin uzaktan eğitimdeki günlük ders sayısı yüz yüze eğitim ile aynıdır. Oysaki uzaktan eğitim yüz yüze eğitimden farklı bir planlama ve uygulama gerektirir. Bu noktada eğitsel kuramlar, yaklaşımlar ve stratejiler gibi eğitim teknolojilerinin doğrudan görünmeyen kısmını yansıtan soyut teknolojiler sürece dâhil edilmelidir (Bozkurt, 2020a). Bu doğrultuda uzaktan eğitim temelli bir müfredat ve eğitim yaklaşımının geliştirilmesi ilgili sorunun çözümünde etkililik sağlayabilir.

Çalışmada, öz denetim açısından yeterliliğe sahip olmayan çocuklar için uzaktan eğitim sürecinde çocuğun takibinin ve kontrolünün sağlanmasının ebeveyn açısından bir sorun oluşturduğu saptanmıştır. Dong vd. (2020), çocuklarda yetersiz öz denetimin ebeveynlerin çocuklarının çevrim içi öğrenmeye yönelik tutumlarını olumsuz etkilediğini ifade etmiştir. Al Lily vd. (2020) yaptıkları çalışmada yetersiz ebeveyn denetimine değinmiş ve yetersiz ebeveyn denetimi sonucunda çocukların uzaktan eğitimde harcaması gereken zamanı kötüye kullandığı, sosyal ağ sitelerinde boşa harcadığı sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla öğrencilerin öğretmen merkezli bir eğitim sistemi içerisinde gelmeleri (Bozkurt, 2020b) yaşanan bu sorunun temelini oluşturabilir. Bu bağlamda çevrimiçi öğrenme uygulamaları aileler için sorunlu ve zorlayıcı olabilmektedir (Dong vd., 2020). Çözüm olarak ebeveynler; çocuklarının kontrollü kullanımına yardımcı olabilir, uzaktan denetim, takip ve kontrol sağlayan yazılımları tercih edebilirler. Ayrıca ebeveynler çocukları için uyarlanabilir çevrim içi etkinlikleri teşvik ederek sosyal ağ gibi diğer uygulamaların kullanımını azaltabilirler (Király vd., 2020).

Çalışmada acil uzaktan eğitimde artan iş yükünün ebeveyn açısından sorun oluşturduğu ve bu sorunun eş desteğiyle çözülmeye çalışıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların ebeveyn rolüne göre diğer ebeveynlerden yardım isteme durumu göz önüne alındığında annelerin bir kısmının, babaların ise tamamının karşıt ebeveyn rolünde olan eşlerinden süreci yönetmede yardım istedikleri görülmüştür. Bu bağlamda annelerin acil uzaktan eğitim sürecinde babalara kıyasla daha fazla sorumluluk aldıkları ve acil uzaktan eğitim sürecinde annelerin iş yükünün arttığı sonucuna varılmıştır. Brito vd. (2020) tarafından yapılan çalışmada da annelerin okul sorumluluğunu daha fazla aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Okul eğitiminde özellikle ev hanımı olan anneler süreci içselleştirerek bu durumu ev içi rollerinden biri olarak görmektedir (Özensel, 2004). Ancak Covid-19 salgın sürecinde kadınların artan sorumlulukları cinsiyet eşitsizliği boyutuna ulaşan sorunları ortaya çıkarmıştır (Bozkurt, 2020a). UNESCO ve Dünya Bankası raporunda da belirtildiği gibi salgından sonra ebeveyn rollerinin yeniden belirlenmesi gerekebilir. Bu bağlamda konu kapsamında bir tarama çalışması yapılabilir.

Süreçte yaşanan iletişim, belirsizlik, internet hizmeti ve yazılım olarak ifade edilen sistemsel sorunlar, çalışmaya katılan ebeveynler için en sık ifade edilen sorunları oluşturmuştur. Katılımcı annelerin tamamının uzaktan eğitimle gerçekleştirilecek eğitim faaliyetlerinin nasıl yürütüleceği ve ne kadar yeterli

olacağına dair sürecin başında yaşadıkları belirsizlikten endişe duydukları ortaya çıkmıştır. Ebeveynler genellikle uzaktan öğrenme hakkında endişelere ve olumsuz inançlara sahiptir (Dong vd., 2020; Vuorikari vd., 2020). Aksoy ve Nayir (2020) yaptıkları çalışmada ebeveynlerin uzaktan eğitimle verilecek müzik eğitiminde başarılı bir süreç ve sonuç beklemedikleri ifade edilmiştir. Bu sonuç ebeveynlerin sürecin başında benzer kaygılar yaşadığını göstermektedir. Kaygıların yaşanmasının sebepleri arasında ebeveynlerin ve çocukların daha önceden böyle bir deneyime sahip olmadıkları düşünülebilir ancak ebeveynler çocuklarının öğrenebildiklerini gördükçe zamanla kaygıları azalmıştır. Çünkü öğrenme alanında yaşanan bu değişiklikte başa çıkılması gerekmektedir (Green vd., 2020). Özellikle ebeveynlerin yaş ortalamaları dikkate alındığında katılımcıların genç ebeveynler olduklarını söylemek mümkündür. Rogers'ın teorisine göre (1983) yeni teknolojiyi benimsemekte hızlı olan insanlar genellikle daha genç olanlardır. Bu doğrultuda genç ebeveynlerin uzaktan eğitimde çocuklarına rehberlik sürecine daha kolay uyum sağladıkları söylenebilir. Uyum sürecini hızlandırmak ve ebeveynlerin süreci daha sağlıklı yönetebilmelerini sağlamak için basın-yayın yoluyla bilgilendirme çalışmaları yapılabilir, uzaktan eğitimde ebeveyn rehberliğine ilişkin eğitim içerikleri oluşturulabilir ve içerikler uydu yayını üzerinden paylaşılabilir.

Her iki ebeveyninden biri pandemi sürecindeki eğitimlerde internet hizmetini sorun olarak ifade etmiştir. Uzaktan eğitimde canlı derse aynı anda katılmak için internetin kullanılması canlı derslere katılmada önemli olan indirme hızını yavaşlatır (Al Lily vd., 2020). Süreçte bazı derslerin öğrenciye eş zamansız sunulması internet hizmetinde yaşanan yavaşlama sorununa çözüm olabilir. Katılımcıların yarısı için uzaktan eğitimde iletişim boyutu bir sorun oluşturmaktadır. Etkileşim kurabilme yetersizliği, çevrim içi öğrenmelerde ortaya çıkan olumsuzluklardan biri olarak ifade edilmektedir (Dong vd., 2020; Mısırlı & Ergüleç, 2021; Sezgin, 2021;). Vygotsky (1978) öğrenmeyi "sosyobilişsel ve etkileşimli bir süreç" olarak tanımlamıştır. Yüz yüze görüşmenin gerçekleşmediği, farklı mekânlarda bulunmadan kaynaklı oluşan fiziksel uzaklık iletişim engeli olarak ifade edilir (Elcil & Şahiner, 2013). Öğrenciler geleneksel eğitimde öğretmenleriyle kolayca iletişim kurabilmektedir ancak uzaktan eğitimde bu etkileşim devam edememektedir (Peterson, 2001). Bunun yanında süreçte yaşanan sınırlı yüz yüze etkileşim teknoloji kaynaklı sorunların artmasına da yol açmaktadır (King vd., 2020). Dolayısıyla uzaktan eğitim sürecinde yaşanan teknik sorunların çözümüne yardımcı olabilen aile/çocuk destek birimleri oluşturulabilir. Destek birimleri; teknolojik alt yapıyla zenginleştirilerek pratik çözümler üretebilen, insan etkileşiminden bağımsız, yapay zekâ destekli özelliklere sahip olabilir. Birimler, öğrenme analitikleri ile desteklenebilir. Ayrıca sınırlı etkileşimi ve iletişimi asgari düzeye indirebilmek için uzaktan eğitimde kullanılan platformların etkileşimi destekleyen mevcut özelliklerinden faydalanılarak çağdaş eğitim yaklaşımlarında yer alan iş birliğine dayalı öğrenme süreçleri işe koşulabilir, Web 2.0 araçları kullanılabilir. Bununla birlikte sanal ve artırılmış gerçeklik ortamları, sanal dünyalar, avatar oluşturma ve hologram teknolojilerinin uzaktan eğitimde kullanımının yaygınlaşmasının kişiler arasındaki etkileşimi arttıracığı öngörülmektedir (Clark, 2020). Yakın geçmişte kullanılmaya başlanan ve eğitim alanında da kendisine yer bulan Metaverse uygulamalarının bu açıdan etkili çözümler sunacağı düşünülebilir.

Kaynakça/Reference

- Ağaoğlu, E., İmer, G., & Kurubacak, G. (2002). A case study of organizing distance education: Anadolu University, Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE, 3(1), 45-51.
- Aksoy, Y., & Nayir, A. E. (2020). Suzuki yöntemi ile keman eğitiminde çevrimiçi ve çevrimdışı uzaktan eğitim araçlarının kullanımına ilişkin aile ve uzman görüşleri. Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8(104), 442-465. <https://doi.org/10.29228/ASOS.42684>
- Al Lily, A. E., Ismail, A. F., Abunasser, F. M., & Alqahtani, R. H. A. (2020). Distance education as a response to pandemics: Coronavirus and Arab culture. Technology in Society, 63, 101317. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2020.101317>
- Anastasiades, P. S., Vitalaki, E., & Gertzakis, N. (2008). Collaborative learning activities at a distance via interactive videoconferencing in elementary schools: Parents' attitudes. Computers & Education, 50(4), 1527-1539.
- Bozkurt, A. (2020a). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması. Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, 6(3), 112-142.
- Bozkurt, A. (2020b). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi sırasında ilköğretim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik imge ve algıları: Bir metafor analizi. Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6(2), 1-23. <https://doi.org/10.29065/usakead.777652>
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic. Asian Journal of Distance Education, 15(1), i-vi.
- Brito, T. N., de Jesus Santana, J., & Fernandes, M. N. (2020). Educação do Campo na conjuntura da pandemia: alcances, impactos e desafios. Revista Brasileira de Educação do Campo, 5, e10278-e10278. <https://doi.org/10.20873/uft.rbec.e10278>
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi.
- Chang, G.C., & Satako, Y. (2020). How are countries addressing the Covid-19 challenges in education? A snapshot of policy measures. <https://gemreportunesco.wordpress.com/2020/03/24/how-are-countries-addressing-thecovid-19-challenges-in-education-a-snapshot-of-policy-measures/>, adresinden 14 Mayıs 2022 tarihinde alınmıştır.
- Clark, J. T. (2020). Distance education. Clinical Engineering Handbook, 410-415. <https://doi.org/10.1016/b978-0-12-813467-2.00063-8>
- Daniel S. J. (2020). Education and the COVID-19 pandemic. Prospects, 1-6. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s11125-020-09464-3>
- Demirbaş, N. K., & Koçak, S. S. (2020). 2-6 yaş arasında çocuğu olan ebeveynlerin bakış açısıyla Covid-19 salgın sürecinin değerlendirilmesi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 7(6), 328-349.
- Dong, C., Cao, S., & Li, H. (2020). Young children's online learning during COVID-19 pandemic: Chinese parents' beliefs and attitudes. Children and Youth Services Review, 118, 105440. <https://doi.org/j.childyouth.2020.105440>
- Durak, G., & Çankaya, S. (2020). Undergraduate students' views about emergency distance education during the covid-19 pandemic. European Journal of Open Education and E-learning Studies, 5(1). <https://doi.org/10.46827/ejoe.v5i1.3441>
- Elcil, Ş., & Şahiner, D. S. (2013). Uzaktan eğitimde iletişimsel engeller. Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi, 6(1), 21-33.
- Garbe, A., Ogurlu, U., Logan, N., & Cook, P. (2020). COVID-19 and remote learning: Experiences of parents with children during the pandemic. American Journal of Qualitative Research, 4(3), 45-65. <https://doi.org/10.29333/ajqr/847>

- Green, J. K., Burrow, M. S., & Carvalho, L. (2020). Designing for transition: supporting teachers and students cope with emergency remote education. *Postdigital Science and Education*, 2(3), 906-922. <https://doi.org/10.1007/s42438-020-00185-6>
- Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause review*, 27, 1-12.
- Holmberg, B. (1995). The evolution of the character and practice of distance education. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, 10(2), 47-53.
- Howland, J. L., & Moore, J. L. (2002). Student perceptions as distance learners in Internet-based courses. *Distance Education*, 23(2), 183-195.
- Karal, H., Cebi, A., & Turgut, Y. E. (2011). Perceptions of students who take synchronous courses through video conferencing about distance education. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 10(4), 276-293.
- King, D. L., Delfabbro, P. H., Billieux, J., & Potenza, M. N. (2020). Problematic online gaming and the COVID-19 pandemic. *Journal of Behavioral Addictions*. <https://doi.org/10.1556/2006.2020.00016>
- Király, O., Potenza, M. N., Stein, D. J., King, D. L., Hodgins, D. C., Saunders, J. B., ... & Demetrovics, Z. (2020). Preventing problematic internet use during the COVID-19 pandemic: Consensus guidance. *Comprehensive Psychiatry*, 100, 152180. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2020.152180>
- Knowles, M. S. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*.
- Mısırlı, O., & Ergüleç, F. (2021). Emergency remote teaching during the COVID-19 pandemic: Parents experiences and perspectives. *Education and Information Technologies*, 1-20. <https://doi.org/10.1007/s10639-021-10520-4>
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). California: SAGE Publications.
- MEB, (2020). Milli Eğitim Bakanlığı. <http://sgb.meb.gov.tr/www/milli-egitim-istatistikleri-yayinlanmistir-orgun-egitim-20192020/icerik/397> adresinden 12 Aralık 2020 tarihinde alınmıştır.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, (5), 376-394.
- Özensel, E. (2004). Türk toplumunda çocuğun yetiştirilmesinde annenin rolü: Konya ili örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 2(6), 77-96.
- Özer, M., Gür, B. S., & Küçükcan, T. (2010). *Yükseköğretimde Kalite Güvencesi*. Ankara: (SETA) Vakfı
- Peterson, P. W. (2001). The debate about online learning: Key issues for writing teachers. *Computers and Composition*, 18, 357-70.
- Rogers, E. M. (1983). *Diffusion of innovations* (3rd ed). New York: Macmillan Publishing Company, Inc.
- Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: Öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (1), 273-296. <https://doi.org/10.18037/ausbd.902616>
- Simonson, M., Zvacek, S. M., & Smaldino, S. (2019). *Teaching and learning at a distance: foundations of distance education 7th Edition*.
- UNESCO. (2020). Startling digital divides in distance learning emerge. UNESCO. <https://en.unesco.org/news/startling-digital-divides-distance-learning-emerge>
- Vuorikari, R., Velicu, A., Chaudron, S., Cachia, R., & Di Gioia, R. (2020). How families handled emergency remote schooling during the Covid-19 lockdown in spring 2020 - Summary of key findings from families with children in 11 European countries. Luxembourg: Publications Office of the European Union, EUR 30425 EN. <https://doi.org/10.2760/31977>
- Vygotsky, L. (1978). Interaction between learning and development. *Readings on the development of children*, 23(3), 34-41.
- WHO. (2020a). Covid19 Coronavirus Disease 2019 Situation Report – 72. World Health Organization (Vol. 2019). <https://pers.droneemprit.id/covid19/>

- Yıldırım, A., & Şimşek H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Yurtbakan, E., & Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.43780>

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

The Covid-19 crisis has brought about necessary changes in many areas as well as in the lives of children and adults. Due to the Covid-19 outbreak, many countries in the world have initiated emergency remote education (ERE) by suspending face-to-face education. The implementation of distance education in a crisis such as a pandemic is also defined as emergency remote control. With the introduction of ERE, it is inevitable that homes are transformed into schools and the responsibilities taken by parents at home change. Parents who leave their teaching roles to the teacher by sending their children to school have had to undertake the role of being the teachers of their children with the newly developing process. Moreover, parents also encounter many different situations which they are unfamiliar during ERE. In this context, the purpose of the study is to reveal the problems during distance education experienced by children of parents, who are one of the important components in the educational process and to make solution proposals for these problems.

2. METHOD

In the study, a case study design which is one of the qualitative research methods was employed. The criterion sampling method which is one of the purposeful sampling methods was used for the selection of the participants. Accordingly, a total of 10 parents, 5 mothers and 5 fathers, whose children attended distance education, participated into the study. While the average age of the mothers is 37.8, the average age of the fathers is 42.6. The semi-structured interview form was used for data collection tools. Interviews were conducted face-to-face or by telephone. The data obtained from the interviews were analysed by using the content analysis technique. The findings of the analysis were transformed into figures containing frequencies and supported by direct quotations.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

Problems encountered by parents during ERE and solution proposals were grouped under the titles of child, parent and system. Motivation, adaptation, supervision and excessive use arose as a problem that parents experienced with their children in the process. Parents encouraged their children to use technological devices more consciously towards solving the problem of supervision and excessive use. In the problem of supervision and control, it was determined that parents tried to maintain control by following their children both in online course processes and in extracurricular educational activities. Furthermore, it was revealed that children became gradually accustomed to the process and thus overcoming the problem of adaptation. Parental problems also were the increased workload, the equipment of technological devices and a lack of knowledge. Parents tried to solve the increasing workload with spousal support. For the equipment of technological devices, what parents prefer was to purchase or borrow and share them. Parents filled their lack of knowledge by consulting someone who knew about it or using digital contents. The system-related problems experienced by parents during ERE consist of the uncertainty of the process, communication problems and circumstances arising from internet service. It was revealed that parents benefited from their previous experience and knowledge in solving system-related problems. Additionally, it was observed that doing research on the internet is a way parents prefer to solve system-related problems. It was revealed that parents waited for a while or changed the device as a solution to the internet service problem, especially due to the density.

This study examined the problems faced by the parents of children participating in distance education during the Covid-19 epidemic in emergency remote education and the ways they offered solution proposals. It was concluded that the problems are the child, parent or system. The findings of the study show that it is a problem for most of the parents to ensure motivation of their children during ERE. Parents usually solve the motivation problem by having their children to do activities they enjoy. It can be

considered that parents who prefer physical activities try to prevent health problems that may arise due to the increase of their children's screen time. When evaluated from the perspective of parents, another problem that arises in the distance education process is the supervision and control of children. Parents prefer to solve the problem of supervision and control with physical follow-up. As a proposed solution to the problem observed in children who are not competent in self-control, parents can prefer software that provides to monitor, control, and supervise online. The increased workload is another problem encountered by parents during ERE. Parents try to solve this problem with spousal support. Based on the parental role, it was observed that fathers wanted more help from their spouses who were in opposite parent roles to manage the process. Therefore, it was concluded that mothers took more responsibility and the workload of mothers increased during ERE. A survey study can be conducted for the change in parental roles experienced in the process. System-related problems were considered the most frequently expressed problems by parents. It was concluded that mothers were especially concerned about the instructional dimension of ERE at the beginning of distance education. Among the reasons for this situation, it can be considered that parents and children did not have such an experience before. However, as parents saw what their children could learn, their anxiety decreased over time. When considering the average age of the parents participating in the study, it can be said that young parents adapted more easily to the guidance process for their children in distance education. One of both parents stated that internet service is a problem in the education during the pandemic process. As a proposed solution to the problem in the internet service due to intensity, some courses can be conducted asynchronously. For limited interaction and communication, available interactive features of the platforms in distance education can be used. New technologies such as virtual reality and hologram can also be integrated into distance education systems.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 08.12.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 2020/153

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

1. yazarın araştırmaya katkı oranı %35, 2. yazarın araştırmaya katkı oranı %35, 3. yazarın araştırmaya katkı oranı %30'dur.

Yazar 1: Araştırmanın tasarlanması, planlanması, yöntemin belirlenmesi, danışmanlık.

Yazar 2: Araştırmanın tasarlanması, veri toplama, veri analizi, raporlama.

Yazar 3: Veri toplama, veri analizi, raporlama.

ÇATIŞMA BEYANI

Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.